

Lucebert kwam tussen ons in staan

Josine van Boxmeer

Gesprekken tussen ons gingen altijd ergens over. Verliefd was ik geworden nadat hij me inpalmde met aandacht, met complimenten en toen ik wist dat hij de man was met wie ik eindeloos kon filosoferen. We praatten over de psyche: waarom we doen zoals we doen en hij zei: 'Je bent wat je doet'. De filosofische gespreksvoering: het samen praten over, ging steeds vaker over in discussies waarin we recht tegenover elkaar kwamen te staan, terwijl ik op zijn schoot in zijn armen zat.

Op een zonnig terras op een Grieks eiland dit najaar vochten we om het gelijk of het eten van friet wel of niet gezond te noemen is.

Ik keek uit over de jachthaven. Het blauwe water noemde ik azuurblauw. Hoe bizar dat we allebei levend in dezelfde wereld een andere werkelijkheid hebben.

Het was winter. De bruine teint van de vakantie naar Griekenland was als sneeuw voor de zon verdwenen. Die middag leverde de meubelzaak de nieuwe mosterdgele fauteuil. Een loveseat, die de inrichting van het stadse appartement van mijn huisgenoot en mij complementeerde. Ontdaan van de plastic verpakking plofte hij in de donkere avond in de fauteuil neer. Ik opende op de televisie het digitale haardvuur om met het geluid van het knapperende haardvuur knusse gezelligheid in de donkerte te brengen.

Hij pakte van mij het biertje aan waarvan ik wist dat hij het zo lekker vond en ik nam zelf een slok uit mijn bierfles, geen idee hebbend hoe het bier uit deze fles zou smaken. In de winkel die middag vond ik het etiket op de fles zo vrolijk mooi. Soms is voor mij het uiterlijke verschijn belangrijker dan de inhoud. Alsof deze oppervlakkigheid de tegenhanger vormt van mijn diepe filosofische denken en er daarmee een balans komt, zodat ik niet altijd alleen maar in de diepte duik maar dat ik ook eens aan de oppervlakte kan blijven drijven.

Eén van mijn etiketjes was dus dat ik als een blok kon vallen voor een plaatje: voor de uiterlijke vertoning. Zo anders ging het bij hem, toen ik hem een jaar geleden ontmoette.

Samen met mijn buurvrouw bezocht ik het biercafé in de stad. Hij nam naast ons plaats aan de bar en we raakten in gesprek. Of liever gezegd: hij raakte met mijn buurvrouw in gesprek. Totdat ik zag dat er iets niet klopte. Mijn buurvrouw was aan het woord, ik keek even weg van haar en keek hem recht in zijn ogen. Ik volgde ter bevestiging nog eens zijn kijkrichting. Hij keek helemaal niet naar haar, luisterde naar geen woord van haar verhaal. Hij zat mij al even en daarna nog secondelang zonder onderbreking aan te staren. De truc om oogcontact te maken om een vrouw te versieren had hij net iets te fanatiek ingezet.

Haar monoloog stopte, het café sloot en wij verplaatsten ons naar een danscafé verderop.

Die nacht spraken wij onophoudelijk, en terug op de fiets zonder hem zei ik tegen mijn buurvrouw: 'Hij is zo gezellig! Ons nieuwe stapmaatje!'.

Ik zag hem niet als kandidaat om de liefde mee te delen. Hij leek in niets op mijn droomman die lang en iel moest zijn met een donker krullende haarbos. Hij was kaal, rond en rookte.

Ik trok een vies gezicht. Het bier waarvoor ik was gevallen, omdat het etiket zo mooi was, bleek niet aangenaam te smaken.

Ik zette het terug op tafel en kroop dicht tegen hem aan.

Tijdens de nieuwjaarsnacht, toen we elkaar voor de tweede keer zagen, zoenden we aan de rand van de dansvloer waar de technobeats in onze rug dreunden. Het was de slechtste zoen ever, maar de fijnste zoen van dat nieuwe jaar.

Na enkele dates was ik stapelgek geworden op deze man die ogenschijnlijk in niets op mij leek. Waar ik een kamer bescheiden binnen zou gaan, neemt hij groots en luid zijn entree. Niemand zou hem niét opmerken en de ruimte zou gevoelsmatig alleen al door hem grotendeels gevuld zijn.

Inmiddels was het halfjarige jubileum van onze relatie gevierd en vierden daarmee de vele kleine momentjes waarop we van elkaar genoten.

We bespraken die avond de week waarin we op verre afstand van elkaar ons eigen leven leidden en zeiden elkaar hoeveel we elkaar gemist hadden.

Met de naderende stemmingen in het land, voerden we later op de avond bij het knapperde haardvuur ons eigen zogenoemde debat.

Hij, rechts op de bank en ik links voor links.

‘Alles van waarde is weerloos’, zei ik, om het gesprek over een andere boeg te gooien.

Hij keek mij bevreemdend aan: ‘Waar heb jij het in godsnaam over?’

Ik lachte omdat ik me amuseerde om zijn verwarring. ‘Ik had afgelopen maandag mijn tentamen literatuuranalyse, weet je nog? Het is een niet op zichzelf staande zin, maar het staat in een gedicht dat voorkwam in het tentamen. Ik zou het dan ook niet zozeer in godsnaam willen noemen, maar uit Luceberts naam. Hij is de poëet die deze zin heeft gesmeed. Hij was er één van de ‘Vijftigers’, een groep experimentele dichters die jaren geleden veel stof deed opwaaien.’

‘Oké?’ zei hij met een groot vraagteken op zijn voorhoofd. ‘Dat hele dichtgebeuren lijkt me zo boring’.

In de daaropvolgende stilte vanuit rechts op de bank, nam ik opnieuw het woord:

‘Wat ik zo bijzonder vind, is dat alle grote beslissingen die genomen worden te maken hebben met geld. Altijd komt de vraag: Hoe kunnen we van veel, meer maken? Wat levert de meeste winst op? Waarom wordt nooit de vraag gesteld: wat is van het grootste nut? Waar worden we het gelukkigst van? Eigenlijk zoals het utilitarisme het beschrijft.’

‘Het uti wat?’

‘Weet je’ vervolgt hij ‘jij gelooft in een wereld die niet kan bestaan. Het zijn utopieën, het is niet uitvoerbaar.’

Het gesprek zette zich voort en met het verkondigen van onze meningen die tussen ons in uit onze monden vielen, werd de ruimte tussen ons in groter. Op de linkerarmleuning steunend, zette ik me schrap in de woordenstrijd.

Het haardvuur laaide op en tevens de gemoederen.

De voordeur viel dicht. Mijn huisgenoot kwam thuis. Als derde deelnemer aan het gesprek, ontstond een trio debat. Enkel de onafhankelijke jury ontbrak. Of het waren de katten die zich vleiden op het vloerkleed voor de televisiehaard.

De bierflessen werden geleegd, de klok tikte door, de woorden werden gesproken en de stembanden geforceerd.

Tegen middernacht viel de slaap binnen en lonkte het bed om de woorden samen met ons te laten rusten.

Hij eindigde de strijd: ‘Gek communistje van me’ zei hij plagend. Hij trok me naar zich toe en kriebelde door mijn blonde haarbos heen.

In bed voelde ik de kou. Ondanks dat het raam openstond en de gure winterwind naar binnen blies, zou ik me zoals het altijd ging moeten kunnen verwarmen aan de warmte van zijn lichaam.

Terwijl hij zich omdraaide en aan zijn gesnurk te horen in een diepe slaap viel, kon ik de slaap niet vatten.

Ik dacht: twee totaal verschillende idealen op één kussen, daar slaapt de duivel tussen.

Het was het zoveelste gesprek geweest waarin we elkaar kwijt raakten en elkaar niet meer konden vinden. Met de intrede van Lucebert in het gesprek, ontdekte ik een kant van hem die ik nog niet kende. Ik schrok van de bril waardoor hij naar de wereld keek. Ik noemde het een zwart witte koker. Hij noemde de mijne roze en fragiel.

Ik dacht: een goede relatie is als het zijn van een goed team. Maar als je over alles aan het steggelen bent, is het geen geolied team en eens valt dat uit elkaar.

Die avond had ik de hartstocht voelen bekoelen en nu vlogen vlinders uit het openstaande raam weg.

Heel veel houden van bleek niet genoeg te zijn. Onze relatie maakte ons beiden weerloos. Het ontwikkelde zich op een manier waar wij geen invloed op hadden. Steeds meer kwamen de verschillen die het wonnen van de overeenkomsten. De woorden die Lucebert via mij sprak, die avond, bleken het begin te vormen van het einde.